

การศึกษากาพย์ของเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาและ
เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในทัศนะของญาติผู้ต้องขัง

พิชัย สรวิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ธันวาคม 2549
ISBN 974-429-567-8
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF THE IMAGE OF PHRANAKHON SI AYUTTHAYA CENTRAL PRISON AND
PHIRANAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE PRISON IN THE OPINONS OF THE
PRINONERS' RELATIVES

PICHAJ SARAWAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Social Sciences for Development

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

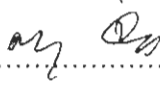
November 2006

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาภาพลักษณ์ของเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
และเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในทัศนะของญาติผู้ต้องขัง
โดย นายพิชัย สรวิน
สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา เวชมี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ชิตชัย สมนั่งเสียง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา เวชมี)

..... กรรมการ
(อาจารย์คำเนียง เพชรทอง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

..... อธิการบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิทย์ เจียรทอง)

ธันวาคม พ.ศ. 2549

พิชัย สรวานัน. (2549). การศึกษาภาพลักษณ์ของเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา และเรือนจำ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในทัศนะของญาติผู้ต้องขัง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(ศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา เวชมิ.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาใน
ทัศนะของญาติผู้ต้องขัง 2) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในทัศนะ
ของญาติผู้ต้องขัง และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาและ
เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ญาติผู้ต้องขังที่เข้าเยี่ยมผู้ต้องขัง
ทั้งสองเรือนจำ จำนวน 200 คน โดยวิธีการบังเอิญ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ญาติผู้ต้องขังที่เข้าเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา และเรือนจำ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, ตอนปลาย มีภูมิลำเนา
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องขังในฐานะสามี/ภรรยา ญาติผู้ต้องขังที่เข้าเยี่ยม
ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังเป็น
ครั้งที่ 3 ส่วนเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเข้าเยี่ยม
ผู้ต้องขังเป็นครั้งแรก

2. ภาพลักษณ์เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา ในทัศนะของญาติผู้ต้องขังในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก มีเพียงด้านประชาสัมพันธ์และด้านสวัสดิการของเรือนจำอยู่ในระดับปานกลาง
ส่วนภาพลักษณ์เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในทัศนะของญาติผู้ต้องขัง ภาพรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะของญาติผู้ต้องขัง ต่อการพัฒนาเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา ด้าน
กายภาพ คือ ควรแยกห้องสุขาระหว่างชายกับหญิง ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีบริการอาหารเช้าก่อนโยน
ควรมีการจัดทำเว็บไซต์ และควรมีการปรับปรุงอาหารของผู้ต้องขังให้มีคุณภาพมากขึ้น สำหรับ
เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่ญาติผู้ต้องขังให้ข้อเสนอแนะด้านกายภาพว่า เรือนจำควร
สร้างหลังคาบริเวณที่จอดรถยนต์ ด้านบุคลากร ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านสวัสดิการของเรือนจำ
พบว่า มีลักษณะเดียวกับเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา

Pichai Sarawan. (2006). **A Study of the Image of Phranakhon Si Ayutthaya Central Prison and Phranakhon Si Ayutthaya Province Prison in the Opinions of the Prisoners' Relatives.** Master's Thesis, M.A. (Social Sciences for Development). Phranakorn Si Ayutthaya : Phranakorn Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Assistant Professor Dr.Sirina Jitcharat, Assistant Professor Chintana Vechmee.

ABSTRACT

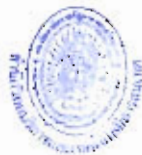
The purposes of this research were 1) to study the image of Phranakhon Si Ayutthaya Central Prison in the opinions of the prisoners' relatives, 2) to study the image of Phranakhon Si Ayutthaya Province Prison in the opinions of the prisoners' relatives, and 3) to study the suggestions for the development of the Phranakhon Si Ayutthaya Central Prison and Phranakhon Si Ayutthaya Province Prison. The samples were 200 accidentally random prisoners' relatives in both prisons. The data were collected through a questionnaire and were analyzed in terms of frequency, arithmetic mean and standard deviation.

The Findings indicated that :

1. most prisoners' relatives in both prisons graduated from junior and senior schools. They were born in Phranakhon Si Ayutthaya. They were the prisoners' husbands or wives. They ran their own businesses and visited the prisoners for the third time. For Phranakhon Si Ayutthaya Province Prison, most of their relatives were general workers and visited them for the first time.

2. the image of the Phranakhon Si Ayutthaya Central Prison in the opinions of the prisoners' relatives were at a high level. The public relations and the welfare were at a moderate level. The image of Phranakhon Si Ayutthaya Province Prison in the opinions of the prisoners' relatives was overall at a moderate level.

3. the suggestions of the prisoners' relatives for the physical development of the Phranakhon Si Ayutthaya Central Prison were that male and female toilets should be separated. The officers should be trained to speak politely with the prisoners. The website should be made and the food should be improved. For Phranakhon Si Ayutthaya Province Prison, the prisoners' relatives suggested that there should be a roof of the car park. The personnel, public relations and welfare were the same as the Phranakhon Si Ayutthaya Central Prison.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาภาพลักษณ์เรือมจำกลางพระนครศรีอยุธยาและเรือมจำ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริมา จิตต์จรัส ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา เวชมิ
และอาจารย์สำเนียง เพชรจอม ที่ได้อบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจ
ในการศึกษา แก่ไขข้อบกพร่องงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง และขอขอบคุณ คุณสุจิตรา
เหลืองวัฒนันท์ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง เรือมจำกลางพระนครศรีอยุธยา และคุณสมศักดิ์
ยุทธโอกาส หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป เรือมจำกลางพระนครศรีอยุธยา ที่ได้ตรวจแก้ไขเครื่องมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนบุคลากรทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณ ท่านสุวัฒน์ บุญธิษฏกุล ผู้บัญชาการเรือมจำกลางพระนครศรีอยุธยา
ท่านปฏิคม วงศ์สุวรรณ ผู้บัญชาการเรือมจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ ท่านปรีชาวิฑูรย์
บุญเรืองรัตน์ ผู้บัญชาการเรือมจำจังหวัดปทุมธานี และเจ้าหน้าที่เรือมจำทุกท่าน ที่เอื้อเฟื้อข้อมูล
และให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากญาติผู้ต้องขัง

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ แต่บิดา
ผู้บังเกิดเกล้า คุณแม่รักษ์ สรวาน์ มารดา (ผู้ล่วงลับ) ครอบครัวของผู้วิจัย และผู้มีพระคุณทุกท่าน
ไว้ ณ ที่นี้

พิชัย สรวาน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
หน่วยในการวิเคราะห์.....	4
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ.....	37
โครงสร้าง การกิจ อำนาจหน้าที่ ของเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา และเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล.....	63
การนำเสนอผลการวิจัย.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของญาติผู้ต้องขังที่เข้าเยี่ยม ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา และเรือนจำจังหวัด พระนครศรีอยุธยา.....	65
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของญาติผู้ต้องขังต่อสภาพลักษณะเรือนจำกลาง พระนคร- ศรีอยุธยา และเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	70
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาเรือนจำ ความประทับใจ และ สิ่งที่การปรับปรุง เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาและเรือนจำจังหวัด พระนครศรีอยุธยา.....	87
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ รายนามคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์.....	110
ภาคผนวก ข หนังสือเวียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย และ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	113
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	120
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของญาติผู้ต้องขังที่เข้าเยี่ยมผู้ต้องขัง ในเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา.....	66
2	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของญาติผู้ต้องขังที่เข้าเยี่ยมผู้ต้องขัง ในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	68
3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาด้านกายภาพ.....	70
4	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาด้านบุคลากร.....	72
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาด้านการประชาสัมพันธ์.....	74
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาด้านสวัสดิการของเรือนจำ.....	76
7	แสดงจำนวนและร้อยละในภาพรวมของทัศนคติผู้ต้องขังต่อภาพลักษณ์ เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา.....	78
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านกายภาพ.....	79
9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านบุคลากร.....	81
10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการประชาสัมพันธ์.....	83
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของญาติผู้ต้องขัง ต่อภาพลักษณ์เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านสวัสดิการของเรือนจำ.....	85
12	แสดงจำนวนและร้อยละในภาพรวมของทัศนคติผู้ต้องขังต่อภาพลักษณ์ เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	87
13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา..... 90
15	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความประทับใจเรือนจำกลาง พระนครศรีอยุธยาเรียงตามลำดับ..... 92
16	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อที่ควรปรับปรุง เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยาเรียงตามลำดับ..... 93
17	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความประทับใจเรือนจำ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเรียงตามลำดับ..... 94
18	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อที่ควรปรับปรุงเรือนจำ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเรียงตามลำดับ..... 95

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 โครงสร้างการบริหารงานเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา.....	44
3 โครงสร้างการบริหารงานเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	46